

Ota Dub: *Profesoři* (1980)

(...) Málem přehlédln dopis. Hodil by ho – neotevřený – do hromady reklamních papírů, protože měl výmluvný emblém Aeskulapova hada.

Psaní začínalo „Verehrter Herr Professor“ a v něm se Ing. Arthur B. Krumm představoval jako „zástupce domu MEMIL pověřený stykem se státy východní Evropy“. Přijede příští týden do Prahy a prosí o laskavé přijetí.

Přišel. Muž v nejlepších letech, elegantní, voňavý, pěšinku uprostřed hlavy srovnanou podle pravítka, v kravatě perličku, na pravém prsteníku snubní kroužek, na levém široké pečetidlo. Z plochého kufříku vyňal brožury a obrázky elektrostimulátoru a echografu. První aparát měl proti dosavadnímu několik výhod. Byl malý, lehký, pevný, a proto přenosný. Je nezníčitelný a nemá poruchy, ujišťoval profesora pan Krumm.

Krejčí poděkoval. Klinika nemá zájem, pracuje s osvědčenými přístroji z domácí výroby.

„...no právě, pane profesore.“ Pan inženýr mluvil česky, vystudoval na pražské německé technice. „Náš aparát má však řadu předností.“ Ukazoval na schématu.

Na prosazení echografu si dal zvlášť záležet. „Vlny vysílané do těla se odrážejí od pevných orgánů, a tak můžete kreslit jejich velikost a úchytky ve tvaru. Doplníte rentgenové snímky dalším pohledem. Jde o metodu budoucnosti, zatím nezprofanovanou obecným užíváním, které, jak víte, dovede zkazit pověst novinky tím, že od ní žádá příliš mnoho.“

Profesor se podíval na hodinky. Pan inženýr to zachytil. Jen ještě okamžik, prosím. Chápe, že z různých důvodů – plán, devizy, zahraniční styk – se nedá nakupovat z ruky do ruky. Řízené hospodářství má svá pravidla, ano, ano, my se jim přizpůsobíme. A tak tedy malá prosba, která nemocnici nebude stát ani haléř, ale – naopak – přinese finanční zisk.

„Poněkud neobvyklá nabídka. Dáme Vám své aparáty zdarma. Dovezeme, vybalíme, postavíme, zacvičíme váš personál i technické pracovníky. Odevzdáme celou dokumentaci, protože si nechceme hrát na slepou bábu. Nemáme strach, že byste nás mohli – váš průmysl, myslím – kopírovat. Každá spoj i součástka jsou patentovány. Jsme o své kvalitě tak přesvědčeni, že vy sami budete své nadřizené nutit, aby k vám povolili import.“

Krejčí pochopil, oč panu Krummovi jde. Chytit se drápkem nebo pavučinou stačí. Pak se sem budou sami soukat. Nejprv do nové pevnosti vtáhnout nitku, pak provaz, potom lano – a pak už je nic nezadrží. Proč ne, kdyby z toho byla výhoda pro obě strany? A mohla by být.

Slíbil tedy: „Prostuduji se svými spolupracovníky, co jste přinesl, zeptám se na vyšších místech, musíte mi dát trochu času.“

„Samozřejmě, nemíním naléhat,“ souhlasil agent. Položil na stůl popelník z křišťálu a bronzovou sošku Hygie v sametovém pouzdře. „Smím nechat malou pozornost? Má pan profesor děti? Ano, máte,“ podíval se do bloku. „Dvě děti. Prosím, náš kráječící pár, oblíbená hračka i pro společnost dospělých.“

Byli to dva trpaslíci sotva palec vysokí, přilepení k sobě, zadní bříškem na záda předního, červený bakelit, lehký jako vzduch. První, pupkatý, měl na výduti břicha háček, v něm nitku a na jejím konci bílou kuličku. Nit byla na metr dlouhá. Inženýr Krumm postavil skřítky doprostřed konferenčního stolu na hladkou desku, nitku vedl ke kraji a spustil ji dolů tak, že kulička visela kolmo k zemi. Pak do zadního trpaslíka lehce ťukl a mužičci se dali na pochod. Kulička je táhla a jejich nohy obuté do směšných sandálů kráčely. Šli bystře a rovnou dopředu. Ani u samé hrany stolu nezmírnili tempo, chyběl jen krůček a byli by se zřítili na koberec. Krejčí rychle po nich sáhl, aby je zadržel. Ale, dřív, než se jich dotkl, zastavili se jak na povel. Sami.

Překvapili. Podíval se blíž a pochopil vtip mechanismu. Když se nitka přestala napínat přes okraj, ale visela kolmo – do prázdného prostoru přesahoval kroužek na trpaslíkově bříše – netáhla dopředu a vousatí kluci naráz strnuli. Roztomilé. I škarohlíd by se musel zasmát.

„To bych měl vzít dětem?“

„Se srdečným pozdravem naší firmy.“

„Nevím, jakou budou mít radost. Klukovi začínají růst vousy a dcerka už si taky nehraje s panenkou.“

„Ó, faux pas, promiňte,“ chytil trpaslíky a chtěl je schovat do kapsy. Ale zahlédl zájem a vrátil hračku na stůl.

„Taky s tím krystalem jste trochu přestřelil, pane inženýre. Do země skla vozit sklo. Sovy do Athén...“

„Malá provokace, když dovolíte. Tohle je záměrné. Ukázka našich možností, které vy mít nemůžete. Nejde o krystal, ale o olovnaté sklo. Podívejte, jaké hází reflexy. Má vysoké procento kysličníku olova. Vaše opatrné normy je nedovolují. My se o zdraví sklářů a brusičů tolik nebojíme, a proto naše výrobky mají ve světě lepší zvuk.“

Když odešel, bylo třeba vyvětrat. Brilantina kombinovaná s pižmem dráždila ke kašli. „Inko, otevřete okna.“ Stalo se. Pustila do místnosti smog z ulice, ale na to byli zvyklí.